

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
-AUTORITETI I KONKURRENCËS-
KOMISIONI I KONKURRENCËS

V E N D I M
Nr.262, datë 14.01.2013

“ Për
hapjen e procedurës së hetimit të thelluar në tregun në shërbimin e transportit
rrugor qytetas të udhëtarëve në qytetin e Tiranës”

Komisioni i Konkurrencës me pjesëmarrjen e:

•	Lindita	MILO (LATI)	Kryetar
•	Rezana	KONOMI	Zv.Kryetar
•	Servete	GRUDA	Anëtar
•	Koço	BROKA	Anëtar
•	Iva	ZAJMI	Anëtar

Në mbledhjen e tij të datës _____.____.2013, trajtoi çështjen me:

Objekt: Shqyrtimin e raportit të hetimit paraprak në tregun e transportit rrugor qytetas të udhëtarëve në qytetin e Tiranës.

Baza ligjore:Nenet 24, (shkronja d); 26 dhe 43, (pika 1) të Ligjit Nr. 9121, datë 28.7.2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës”, si dhe neni 12 i Rregullores “Për funksionimin e Autoritetit të Konkurrencës”.

Komisioni i Konkurrencës pas shqyrtimit të:

- Raportit të hetimit paraprak në tregun e transportit rrugor qytetas të udhëtarëve në qytetin e Tiranës, të paraqitur nga Sekretariati i Autoritetit të Konkurrencës;
- Relacionit e Sekretarit të Përgjithshëm të Autoritetit të Konkurrencës

VËREN SE :

I. PROCEDURA E NDJEKUR

1. Komisioni i Konkurrencës, në zbatim të nenit 42, pika 1, të Ligjit Nr .9121, datë 28.7.2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës”, me propozim të Sekretariatit, me anë të

Vendimit Nr. 252, datë 26.11.2012 të Komisionit të Konkurrencës, vendosi hapjen e hetimit paraprak në tregun e transportit rrugor qytetas të udhëtarëve në qytetin e Tiranës, për të parë nëse ka ose jo, shenja të kufizimit të konkurrencës.

2. Në zbatim të këtij vendimi inspektorët e Sekretariatit të Autoritetit të Konkurrencës kanë kryer inspektime dhe kanë administruar informacionin nga ndërmarrjet që veprojnë në këtë treg.

II. TREGU PËRKATËS

3. Përcaktimi i tregut përkatës është realizuar në bazë të Udhëzimit nr.76 dt 07/06/2008 “Për përcaktimin e tregut përkatës”.
4. Përkufizimi i tregut përkatës përfshin dy dimensione:
 - a) *Tregu përkatës i produktit*
 - b) *Tregu përkatës gjeografik*

II.1 Tregu përkatës i produktit

5. Tregu përkatës i produktit është tregtimi i biletave të pajtimit mujor (aboneve) të përgjithshme dhe studentit në shërbimin e transportit qytetas të udhëtarëve në qytetin e Tiranës. Pra nga ky përkufizim kemi të bëjmë me dy nëntregje të përcaktuara:
 - A. Nëntregu i përkatës i tregimit të biletave të pajtimit mujor (aboneve) të përgjithshme;
 - B. Nëntregu i përkatës i tregimit të biletave të pajtimit mujor (aboneve) “Studenti”;

II.2 Tregu përkatës gjeografik

6. Tregu përkatës gjeografik është qyteti i Tiranës, pasi në këtë qytet ushtrojnë veprimtarinë e tyre ndërmarrjet e transportit rrugor qytetas që janë objekt hetimi.

III. STRUKTURA DHE RREGULLIMI I TREGUT

7. Në bazë të nenit 13 të Ligjit 8308, datë 18.03.1998 “Për transportet rrugore”, i ndryshuar, transporti qytetas është një shërbim i veçantë që plotëson nevojat e popullsisë së një qyteti, duke kryer shërbim të rregullt me autobusë brenda vijave kufizuese të tij ose duke lidhur qendra të rëndësishme ekonomike dhe sociale me pjesët e tjera të qytetit. Kriteret, rregullat, afatet dhe dokumentacioni për dhënien e licencës dhe certifikatës përcaktohen në Udhëzimin e Ministrisë së Punëve Publikë, Transportit dhe Telekomunikacionit nr. 15, datë 24.07.2007 “Për kriteret dhe procedurat e lëshimit të licencave, autorizimeve dhe certifikatave për ushtrimin e veprimtarisë në transportin rrugor”, të ndryshuar. Në nenin 6, pika 1 të këtij Udhëzimi

është përcaktuar dhe autoriteti kompetent për lëshimin e licencave, i cili në rastin e transportit në linjë të rregullt qytetase është Bashkia.

8. Në Udhëzimin e MF-së Nr. 11, datë 25.06.2007 “Për organizimin, shtypjen dhe emetimin e biletave në transportin rrugor”, rregullohet dhe transporti i udhëtarëve me shërbim të parapaguar (abonetë). Sipas këtij Udhëzimi, aboneja është biletë udhëtimi, që emetohet dhe shpërndahet nga Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve, modeli i së cilës përcaktohet nga Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve.
9. Veprimtaria e transportit rrugor qytetas të udhëtarëve në qytetin e Tiranës mbikëqyret nga Bashkia e Tiranës. Ajo bën përcaktimin e numrit të aboneve të përgjithshme dhe të studentit për secilën ndërmarrje dhe numrin për çdo ndërmarrje ia dërgon çdo muaj Drejtorisë së Përgjithshme të Tatimeve për të realizuar emetimin dhe shpërndarjen e tyre.
10. Transporti rrugor qytetas i udhëtarëve në qytetin e Tiranës ofrohet nga ndërmarrjet e licensuara: Alba Trans Shpk, Tirana Lines Shpk, Tirana Urban Trans Sha, Ferlut Sha, Gerard-A Shpk dhe Parku i Transportit Urban të Udhëtarëve sh.a, të cilat e ushtrojnë veprimtarinë e tyre në linja të ndryshme në qytetin e Tiranës.
11. Disa nga ndërmarrjet e mësipërme janë organizuar në Shoqatën Kombëtare të Transportit Qytetas, në kuadër të së cilës ato realizojnë mbledhje peridike lidhur me problematikën që hasin në tregun e transportit rrugor qytetas të udhëtarëve në qytetin e Tiranës. Lidhur me çështjet që shqyrton SHKTQ-ja, anëtarët e saj shprehen me vendime.
12. Gjatë procedurave hetimore nga ana e Sekretariatit të Autoritetit të Konkurrencës ju janë kërkuar të dhëna ndërmarrjeve lidhur me numrin e aboneve të marra nga Bashkia dhe numrin e aboneve të shitura. Gjithashtu në treg deri në muajin gusht 2012 ka operuar edhe ndërmarrja “OTTO AL”.

IV. SJELLJA E NDËRMARRJEVE

IV.1 Sjellja e ndërmarrjeve në lidhje me ankuesit

13. Pranë Autoritetit të Konkurrencës, dy ndërmarrjet “Alba-Trans” sh.p.k dhe “Gerard-A” Sh.p.k kanë paraqitur ankesë nëpërmjet të cilës pretendojnë se Shoqata Kombëtare e Transportit Qytetas (SHKTQ) e përbërë nga anëtarët e saj: Tirana Urban Trans, Tirana Lines dhe Ferlut, të cilët operojnë në fushën e transportit rrugor qytetas ka shkelur Ligjin “ Për mbrojtjen e konkurrencës”.
14. Shoqëria “Gerard-A” Sh.p.k pretendon se me marrëveshje anëtarët e SHKTQ, kanë vendosur në xhamat e autobusëve urbanë dhe kioskat shitëse të aboneve, një njoftim me përmbajtje: “KUJDES nga abonete dhe kartonat false” duke mos njohur abonete e papajisura me kartonin e lëshuar nga SHKTQ. Duke qenë se shoqëria “Gerard-A” nuk është pjesë e SHKTQ, kjo e fundit vendosi mos-pajisjen me kartonin shoqëruar për abonete për muajin tetor 2012.

15. Në zyrën e SHKTQ-së është gjetur vendimi i Shoqatës i datës 29.10.2012, i firmosur nga përfaqësuesit e ndërmarrjeve “Ferlut”, “Tirana Lines”, “Tirana Urban Trans” si dhe nga Sekretari dhe Kryetari i SHKTQ, nëpërmjet të cilit anëtarët e SHKTQ-së, në kundërshtim me vendimin e Bashkisë Tiranë, për dhënien e 5500 kartonave shoqërues për ndërmarrjen “Gerard -A” SHPK, kanë vendosur që për muajin nëntor 2012, operatori i ri “Gerard-A” SHPK të pajiset me vetëm 1200 copë kartona shoqërues aboneje, duke penguar këtë konkurrent të tregtojnë abone sipas numrit të përcaktuar.
16. Gjithashtu në zyrën e SHKTQ-së është gjetur në formë elektronike dhe një njoftim mbi mos njohjen e aboneve pa kartonin shoqërues për muajin korrik 2012, sjellje e kryer me qëllim për të penguar shitjen e aboneve të ndërmarrjes “Alba-Trans”, e cila kishte deklaruar daljen nga SHKTQ, si dhe nuk kishte tërhequr kartonët shoqërues të aboneve me logon e SHKTQ për këtë muaj.
17. Referuar sa më sipër, sjellja e anëtarëve të SHKTQ lidhur me refuzimin e dhënies së kartonave shoqërues të aboneve sipas sasisë së vendosur nga Bashkia Tiranë ndërmarrjes “Gerard – A” si dhe refuzimin për të njohur abonetë pa kartonin shoqërues me logon e SHKTQ të ndërmarrjes “Alba-Trans” bazuar në nenin 4 pika 1, germa b të Ligjit Nr. 9121, datë 28.07.2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës”, i ndryshuar mund të përbëjë pengim, kufizim ose shtrembërim të konkurrencës

IV.2 Sjellja e ndërmarrjeve në lidhje me abonetë e studentit

18. Në selinë e SHKTQ-së janë gjetur në formë elektronike dhe në formë të shkruar dokumente të cilat datojnë që nga viti 2007, nga shqyrtimi i të cilave rezulton se anëtarët e SHKTQ-së, përkatësisht ndërmarrjet “Ferlut’ SHPK, “ Tirana Lines” SHA, “Alba-Trans” SHPK, “Tirana Urban Trans” SHA dhe “OTTO-AL”, gjatë vitit 2007 kanë marrë vendime për të kufizuar me 50 % numrin e aboneve të studentit të hedhura në treg dhe për periudhën 2008-2012 e kanë kufizuar me 80 % numrin e aboneve të studentit të hedhura në treg.
19. Gjithashtu pranë SHKTQ-së janë gjetur të gjitha porositë e kryera nga SHKTQ-ja për kartona të aboneve të studentit dhe të përgjithshme, për të gjitha linjat e shërbimit të transportit qytetas të Tiranës, si dhe muajin për të cilin janë porositur, për vitet 2011 dhe 2012. Nga krahasimi i numrit total të aboneve të përgjithshme dhe aboneve të studentit, numri i kartonave të porositur është e barabartë me shumën e aboneve të përgjithshme plus rreth 20% të shumës së aboneve të studentit, sjellje e cila së bashku me evidencat e mbledhura gjatë inspektimeve mund të përbëjë një marrëveshjeje midis ndërmarrjeve antare të SHKTQ për kufizimin e tregtimit të abonesë së studentit me rreth 80% të sasisë totale të aboneve të studentit të dhënë nga Bashkia Tiranë për çdo ndërmarrje.
20. Në ndërmarrjen “Alba Trans”, janë gjetur në formë elektronike tabela ku paraqitet sasia e aboneve të përgjithshme, aboneve të studentit dhe aboneve të linjave të

marra nga kjo ndërmarrje dhe sasia e shitur për secilën nga llojet e aboneve. Tabelat përmbajnë edhe një rresht, i cili quhet “BLLOKUAR” që korrespondon me kolonën e aboneve të studentit dhe në të cilën jepet sasia e aboneve të studentit të bllokuar nga kjo ndërmarrje duke mos u tregtuar.

21. Nga llogaritja e sasisë (numrit) së aboneve të studentit të marra dhe sasisë së shitur të tyre, rezulton se ndërmarrja “Alba Trans” SHPK ka tregtuar rreth 20% të sasisë totale të aboneve të studentit të marrë, duke zbatuar marrëveshjen midis ndërmarrjeve që ushtrojnë veprimtari në tregun e transportit rrugor qytetas të udhëtarëve në qytetin e Tiranës.
22. Pranë ndërmarrjes “Alba Trans” SHPK është gjetur korrespondencë elektronike midis një punonjësi të kësaj ndërmarrjeje dhe Sekretarit të Përgjithshëm të SHKTQ-së. Në korrespondencë është dhe një e-mail dërguar ndërmarrjes “Ferlut” SHA. Në këtë korrespondencë, e cila zhvillohet nga data 27.07.2012, deri më datë 16.10.2012 flitet në lidhje me bllokimin e shitjes së aboneve të studentit dhe nxjerrjen në shitje të vetëm 20% të sasisë totale. Bllokimi do kryhej në zyrën e Shoqatës për të gjithë operatorët. Në një e-mail, konfirmohet bllokimi i 80% të aboneve të studentit, 4240 fije, shumë e cila i korrespondon sasisë totale prej 5300 abone studentit që ka në dispozicion ndërmarrja “Alba Trans” SHPK.
23. Në ndërmarrjen “Tirana Lines” SHPK, është gjetur shkresa me titull: TABELË PËRMBLEDHËSE E KARTONAVE E ABONEVE PËR PLANIFIKIM MUJOR, e cila i përket muajit shkurt 2012, në të cilën tregohen sasinë faktike të marrjes së aboneve të përgjithshme, studenti dhe linje, për secilën nga ndërmarrjet që ushtrojnë veprimtari në tregun e transportit rrugor qytetas të udhëtarëve në qytetin e Tiranës, përkatësisht: “Ferlut” SHPK, “Tirana Lines” SHA, “Alba Trans” SHPK, “Tirana Urban Trans” SHA, “PARKU I TRANSPORTIT URBAN TË UDHËTARËVE” SHPK dhe “OTTO-AL”. Në kolonën që i korrespondon aboneve të studentit, rezulton se 80% e sasisë së këtyre aboneve bllokohen nga të gjitha ndërmarrjet dhe vetëm 20% e tyre hidhen në shitje.
24. Hyrësi i ri në treg (nga tetori 2012), ndërmarrja “Gerard- A” sipas të dhënave të administruara gjatë inspektimit në këtë ndërmarrje rezulton se ka hedhur në treg të gjithë sasinë e aboneve të studentit për muajt tetor dhe nëntor 2012 dhe nuk rezulton të jetë pjesë e marrëveshjes në asnjë nga dokumentet e administruara gjatë procedurave të hetimit paraprak.
25. Referuar evidencave në formë të shkruar dhe elektronike, të gjetura pranë ndërmarrjeve që ushtrojnë veprimtari në tregun e transportit rrugor qytetas të udhëtarëve në qytetin e Tiranës dhe pranë SHKTQ-së, rezulton se ndërmarrjet “Ferlut” SHPK, “Tirana Lines” SHA, “Alba Trans” SHPK, “Tirana Urban Ttrans” SHA, “Parku I Transportit Urban TË UDHËTARËVE” SHPK dhe “OTTO-AL”, kanë bërë një marrëveshje me anë të të cilës kanë bllokuar shitjen e 50% të sasisë së aboneve të studentit, për vitin 2007 dhe rreth 80% të sasisë së aboneve të studentit për periudhën 2008-2012, e cila në kuptim të nenit 4, pika 1, gërma (b) dhe (c), të Ligjit

9121, datë 23.07.2003, "Për mbrojtjen e konkurrencës", mund të përbëjë kufizim apo shtrembërim të konkurrencës në treg duke kufizuar dhe kontrolluar shitjen e aboneve të studentit.

PËR KËTO ARSYE:

Komisioni i Konkurrencës, në mbështetje të nenit 4, nenit 24, (shkronja d) dhe nenit 43, pika 1, të Ligjit Nr .9121, datë 28.7.2003 "Për mbrojtjen e konkurrencës", si dhe në nenin 12 të Rregullores "Për funksionimin e Autoritetit të Konkurrencës",

V E N D O S I:

- I. Hapjen e procedurës së hetimit të thelluar në tregun e tregimit të biletave të pajtimit mujor (aboneve) të përgjithshme dhe studenti në shërbimin e transportit rrugor qytetas të udhëtarëve në qytetin e Tiranës, ndaj ndërmarrjeve që ushtrojnë veprimtarinë në këtë treg dhe konkretisht: "FERLUT" SHPK, "TIRANA LINES" SHA, "ALBA TRANS" SHPK, "TIRANA URBAN TRANS" SHA, "PARKU I TRANSPORTIT URBAN TË UDHËTARËVE" SHPK dhe "OTTO AL";
- II. Hetimi i thelluar të përfshijë periudhën kohore nga 1 Janar 2007 - 31 Dhjetor 2012;
- III. Procedurat e hetimit të thelluar dhe dorëzimi i raportit duhet të bëhen jo më vonë se 2 muaj nga dalja e këtij vendimi.
- IV. Ngarkohet Sekretari i Përgjithshëm për zbatimin e këtij vendimi dhe njoftimin e palëve të përfshira në këtë hetim.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

KOMISIONI I KONKURRENCËS

Servete GRUDA
()
Anëtar

Koço BROKA
()
Anëtar

Iva ZAJMI
()
Anëtar

Rezana KONOMI
()
Zv. Kryetar

Lindita MILO (LATI)

K R Y E T A R